

Viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ-GRADEC GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O.

LETO XV — STEVILKA 1

JANUAR 1982

POŠTINA PLAČANA

Obiskal nas je Vinko Hafner

IZVRŠNI ODBOR KONFERENCE SINDIKATA LESNE JE V PETEK, DNE 18. 12. 1981 ORGANIZIRAL RAZGOVOR O DRUŽBENI IN GOSPODARSKI PROBLEMATIKI LESNE. RAZGOVORA SE JE UDELEŽIL TUDI PREDSEDNIK ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE VINKO HAFNER.

Vinko Hafner med nami

Po kratki predstavitvi naše delovne organizacije, ki jo je podal predsednik kolegijskega poslovnega odbora, je Angelca Vrtnjak, članica kolegijskega poslovnega odbora za poslovno informatiko in finance spregovorila o finančnih in ekonomskih problemih in uspehih naše Lesne. Iz njenega govora so prisotni lahko razbrali, da nismo čisto zadovoljni z našim finančnim stanjem. Za leto 1981 smo planirali zelo nizko akumulacijo, TOZD Gostinstvo in turizem smo planirali z izgubo, srečujemo pa se še z izgubo v novo formirani temeljni organizaciji TSP Radlje Podvelka. Reprodukcijska in dohodkovna povezanost naših temeljnih organizacij je bila osnova za organiziranje skupine finančne organizacije interne banke in TOZD blagovni promet. Z združevanjem sredstev v interni banki lahko marsikdaj premostimo finančne težave tako, da sami pokrivamo izgube TOZD, predvsem pa vzdržujemo redno tekoče poslovanje, imamo pa tudi manjše potrebe po eksternih kreditih. Posebej združujemo sredstva za investicije v obliki varčevanja. V letu 1981 smo združili 70 mio. investicijskih sredstev, ki jih namenimo za nove investicije, za nabavo transportne in gradbene opreme itd. V srednjeročnem programu smo planirali strukturo združevanja sredstev tako, da bomo lahko večji del investicij sami pokrivali. S tem pa bomo prekinili prakso izpred nekaj let, ko smo se razvijali na račun eksternih kreditov.

Tovariš Vinko Hafner se je posebej zanimal za organizacijo in poslovanje posameznih dejavnosti, uvozno-izvozno problematiko in nagrajevanje po delu. Predvsem pa ga je zanimalo sodelovanje s kmeti kooperanti in gospodarjenje z zasebnimi gozdovi.

Na to zadnje vprašanje mu je izčrpno odgovoril član kolegijskega poslovnega odbora za gozdarstvo Hubert Dolinšek. Najprej je spregovoril o letošnji proizvodnji, ki bo kljub povečanemu planu dosežena 100% v družbenem in zasebnem sektorju gozdarstva. Na območju gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec

gospodari z gozdovi ca. 2800 kmetov gozdnih posestnikov, skoraj dve tretjini kmetov je članov. Ti kmetje gospodarijo s povprečno velikimi površinami gozda. Zanimivost našega območja je sama naseljenost kmetov. Domačije so razkropljene po celotnem območju. Na tem območju teče tudi meja z sosednjo državo, zato smo razvili zelo dobro sodelovanje z JLA. Skupaj smo zgradili nad 30 km gozdnih cest, ponekod v zelo težavnih pogojih, 140 kmetij pa je povezanih s telefoni, ostale kmetije pa povezuje z interno radijsko zvezo. Z združenimi sredstvi smo na celotnem območju zgradili nad 1500 km gozdnih cest tako, da skoraj ni kmetije, ki ne bi bila povezana z cesto. Naš interes je, da ostane naše področje naseljeno in živo. To si zagotavljamo z zaposlovanjem kmečkih fantov v njihovem lastnem gozdu, v sosedovem ali družbenem gozdu. Z izobraževanjem in zaposlovanjem domačinov smo si zagotovili tudi v družbenem sektorju stalne delavce, na katere lahko vedno računamo. Ravno sedaj delamo na tem, da bi tudi kmete vključili v stanovanjsko gospodarjenje, saj do sedaj niso imeli možnosti dobiti kreditnih sredstev za izgradnjo stanovanjskih hiš.

V nadaljevanju je tov. Dolinšek govoril o sodelovanju s kmetijskimi zadrugami, samoupravnem organiziranju kmetov, opre-

Pn.
 STUDIJSKA KNJIŽNICA
 RAVNE
 4890 RAVNE/KOROŠKEM

mi gozdarjev in o pokrivanju stroškov za gospodarjenje z gozdovi.

Posebej je bilo govora o vključevanju kmetov v sindikat. O tem vprašanju na Lesni do sedaj še nismo posebej razpravljali, vendar pa lahko rečemo, da imajo tudi kmetje že določene elemente delovanja npr. imajo svoje sklade skupne porabe, ki jih trošijo za iste namene kot delavci združeni v sindikalno organizacijo. Eden izmed zaključkov razgovora je bil, da bomo to vprašanje obravnavali s kmeti in poiskali obliko, ki bo zanje najbolj primerna.

Tovariš Vinko Hafner je z zanimanjem sprejemal informacije o organiziranju naših kmetov in z zadovoljstvom dejal, da bi lahko bile iskušnje naših gozdarjev vzgled ostalim gozdno-gospodarskim območjem, seveda tam, kjer jih je možno s pridom uporabiti. Dejal je, da je Lesna na tem področju na višji stopnji razvoja kot so ostalne podobne delovne organizacije v Sloveniji.

Ob predstavitvi uvožno-izvozne problematike smo lahko skupaj ugotovili, da bomo plan izvoza z velikimi težavami realizirali le z 90 do 92 %. To bo zadostovalo komaj za pokritje uvoza najnujnejših reprodukcijskih materialov. Težave, ki nas pestijo na tem področju, so predvsem tržne. Še pred kratkim smo bili eden največjih izvoznikov lesa na afriškem tržišču. Letos pa je izvozna cena lesa prvič enaka ali nižja od cene lesa na domačem trgu, to pa je osnovni vzrok za manjši ekonomski interes za izvoz. Pri izvozu izdelkov finalne proizvodnje so bili letos povsod poostreni pogoji glede kvalitete izdelkov. Problemi izvoza so močno vplivali na uvoz nujnih repromaterialov. V zadnjih štirih mesecih so se problemom uvoza pridružili še drugi — omejene carinske pravice, tako smo danes brez zaloga najnujnejših reprodukcijskih materialov iz uvoza. Tudi domači dobavitelji surovin so povečali zahteve po odkupu deviznih pravic.

Razprava je tekla tudi o načrtih izvoza za naslednje leto, o uveljavljanju zakona o cenah pri nas in problemih vključevanja v sistem večanja cen za proizvode tovarne ivernih plošč Otiški vrh.

Predstavljeno je bilo še eno pomembno področje, to je nagrajevanje po delu, od katerega vsi veliko pričakujemo. Vemo, da je ravno v tem obdobju področje nagrajevanja pri nas v Lesni predmet razprav na vseh področjih. Predvidevamo, da bo novi sistem nagrajevanja sprejet do sredine leta 1982. To pa bo tudi osnova za svobodno menjavo dela.

Ostalo je še veliko tem, o katerih bi si želel tovariš Hafner pogovoriti z nami. Po triurnem razgovoru so ga čakale druge obveznosti. Kljub temu, da si nismo imeli možnosti povedati vsega, je tovariš Hafner dobil vtis, da je naša Lesna zelo dobro organizirana delovna organizacija. Dobil je veliko koristnih informacij in dal obljubo, da nam bo po svojih zmožnostih vrnil pozornost, ki smo mu jo izkazali. Dejal je: »Vprašanje samoupravnega položaja delavca smo premalo obravnavali. Pri vas še vedno uporabljate naziv plače, ki pa ni več primeren. Moramo uveljaviti nov termin, saj delavec ni za svoje delo plačan, ampak je to njegova udeležba za delo. Gotovo je vaša Lesna napredna delovna organizacija. Temeljna organizacija mora imeti znotraj delovne organizacije prvo mesto in biti osnova ustvarjanja dohodka, poslovni faktor pa je delovna organizacija kot celota.«

Tovariš Hafner nas je opozoril tudi na III. konferenco sindikatov. Končna stališča za III. konferenco bodo objavljena do 5. februarja 1982. Predlagal je, naj bi tudi naša konferenca sindikata Lesne pomagala oblikovati stališča.

Svoj obisk v Lesni je tovariš Hafner zaključil z mislijo: »Delavec mora čutiti sindikat kot svojo razredno organizacijo, mora imeti občutek pripadnosti sindikatu in občutek, da je sindikat zanj koristna organizacija.«

Mislim, da se je marsikomu ob zaključku razgovora porodila še ena ugotovitev, to je, na večini sestankov, ki jih organiziramo,

Od leve proti desni: Vavpot Franček, Hafner Vinko, Ogriz Ivan

obravnavamo le kritične probleme in tako marsikdaj dobimo občutek, da nimamo stvari dovolj dobro urejene. Ob tem razgovoru pa smo se pomenili tudi o stvareh, ki so pri nas zelo dobro urejene in organizirane in so lahko marsikateri delovni organizaciji za vzgled.

Ida Robnik

TEMELJNA ORGANIZACIJA KOOPERANTOV GOZDARSTVO
RAVNE ŽELI VSEM SVOJIM SODELAVCEM, KMETOM KOOPERANTOM, UPOKOJENCEM IN NJIHOVIM DRUŽINAM

Srečno, zdravo novo leto 1982

Ob novem letu 1982

Koledniki, koledujte,
SREČO OB NOVEM LETU PREROKUJTE.
Daj kolednik, daj obstoj,
tako ob NOVEM LETU NAM zapoj.

Naj čez sleherni prag le sreča stopa,
nihče naj v letu tem ne joka,

Rodovitna naj bodo polja,
vsepovsod le dobra volja.

Naj leto bo brez gorja in nezgod,
kolednik moj, zdaj greš na p o t.

V. Gerl

Normativno urejena dohodkovna razmerja

Za urejanje dohodkovnih razmerij v Lesni je bila imenovana komisija za dohodkovne odnose na delavskemu svetu že aprila 1980. Z delom je komisija pričela šele v oktobru 1980, ko je bil imenovan za predsednika komisije Mihael Savinek.

Upoštevajoč prevzeto stanje, zakon o obveznem združevanju dela, ki se ukvarja s prometom blaga in storitev s proizvodnimi organizacijami združenega dela, zadolžitve družbenega pravobranilca samoupravljanja občine Slovenj Gradec ter politično oceno in kritiko o neurejenih prihodkovnih odnosih, ki jo je podala delovna skupina CK ZKS ob obisku nekaterih TOZD v DO Lesna Slovenj Gradec, je komisija za dohodkovne odnose v oktobru leta 1980 opredelila področje svojega dela, v decembru 1980 pa je sprejela že konkreten program dela za urejanje dohodkovnih razmerij na temeljih skupnega prihodka v Lesni Slovenj Gradec.

Sprejet program dela je izvajala komisija.

— V januarju 1981 je pripravila predlog osnov za ureditev medsebojnih razmerij na temeljih skupnega prihodka, ki so bile vnesene v samoupravni sporazum o temeljih plana DO Lesna Slovenj Gradec za srednjeročno obdobje 1981—1985. Samoupravni sporazum je bil sprejet februarja leta 1981. To delo je bilo opravljeno v predvidenem roku.

— V februarju leta 1981 je pripravila prvi osnutek samoupravnega sporazuma o ureditvi medsebojnih razmerij pri ustvarjanju skupnega prihodka s proizvodnjo skupnih proizvodov in skupnim poslovanjem (v nadaljnjem besedilu samoupravni sporazum). Ker smo se odločili, da bomo uredili prihodkovna razmerja med temeljnimi organizacijami, ki so v medsebojni proizvodni povezavi, na podlagi zakona o združenem delu in med proizvodnimi temeljnimi organizacijami in TOZD Blagovni promet kot prometno organizacijo, na podlagi zakona o obveznem združevanju dela in sredstev organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in

storitev s proizvodnimi organizacijami združenega dela, v istem samoupravnem sporazumu, je bila priprava prvega osnutka zelo obsežna in strokovno zahtevna.

— Recenzija prvega osnutka in priprava osnutka samoupravnega sporazuma za obravnavo v komisiji je trajala od meseca marca 1981 do začetka junija 1981. Dogovorjeno je bilo, da bodo recenzijo opravili sodelavci Instituta za ekonomiko pri VEKŠ Maribor, kar pa ni bilo realizirano zaradi omejenega časa delavcev instituta, zato so se v začetku meseca aprila leta 1981 dogovorili za recenzijo s tov. PEČENKO Marjano, odvetnico in zunanjo strokovno sodelavko združenja računovodskih in finančnih delavcev SR Slovenije.

— Osnutek samoupravnega sporazuma je komisija obravnavala na dveh sejah meseca junija leta 1981, na katerih so bili navzoči tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij izven DO Lesna.

Na podlagi predlaganih in sprejetih pripomb in dopolnitev v komisiji je pripravila meseca julija leta 1981 osnutek samoupravnega sporazuma za javno obravnavo, ki je trajala do sredine meseca septembra 1981.

— Na podlagi pripomb in predlogov iz javne obravnave je komisija v začetku meseca oktobra 1981 pripravila predlog samoupravnega sporazuma in ga predložila delavskemu svetu DO Lesna, ki ga je na seji 19. 10. 1981 potrdil in posredoval v sprejetje zborom delavcev v vseh temeljnih organizacijah.

Ob pripravi osnutkov in predloga samoupravnega sporazuma je bila pripravljena vsestranska in temeljita razprava, saj je bilo predlaganih in obravnavanih skupaj ca. 70 raznih pripomb, predlogov in dopolnitev, ki jih je komisija v precejšnji meri upoštevala pri pripravi osnutka in predloga samoupravnega sporazuma.

Na seji komisije v mesecu decembru je bil sprejet tudi sklep, da bo podpisan samoupravni sporazum posredovan v evidentiranje Gospodarski zbornici SR Slovenije in koordinacijskemu odboru pri IS SR

Slovenije. Obvestilo o sprejetem samoupravnem sporazumu moramo poslati tudi družbenemu pravobranilcu samoupravljanja občine Slovenj Gradec. Komisija je obravnavala tudi nadaljne naloge komisije pri izvajanju samoupravnega sporazuma.

Delo pri pripravi in sprejetju samoupravnega sporazuma je komisija opravila šest mesecev pozneje, kot si je to določila v programu dela. Glede na navedene podatke o opravljenem postopku pri pripravi in sprejetju samoupravnega sporazuma menim, da je bilo v tem času opravljeno veliko in zahtevno delo in, da je bil v programu dela določen prekratek rok.

V skladu z določili samoupravnega sporazuma in upoštevajoč sedaj razpoložljive računalniške kapacitete je komisija predlagala, da uredimo dohodkovna razmerja postopoma in po sistemu zaporednih skupnih proizvodov in sicer najprej med gozdarstvom in žagami, med gozdarstvom in TIP in TP Pameče in TOZD Blagovni promet.

Ne glede na objavo sprejetega samoupravnega sporazuma je plansko analitski sektor že pripravil predlog osnov za ureditev prihodkovnih razmerij med TOZD in TOK gozdarstva in TOZD žage od 1. 1. 1982 dalje.

Konkretizacijo določil samoupravnega sporazuma bomo urejali z letnimi planskimi akti, zato mora biti delo komisije in strokovnih služb, ki so zadolžene za uveljavitev sprejetega samoupravnega sporazuma, sedaj usmerjeno na pripravo planskih aktov za leto 1982.

Uveljavitev samoupravnega sporazuma bo zahtevala nekatere bistvene spremembe v sedanjem sistemu planiranja in obračunavanja celotnega prihodka in pri zagotavljanju obratnih sredstev, zato bo potrebno temeljito pripraviti planske osnove prihodkovnih razmerij ter preverjen obračunski in informacijski sistem, s katerim bomo zagotovili racionalno izpeljavo sprejetega samoupravnega sporazuma.

Predsednik komisije
Mihael Savinek, oec

KOMENTAR

k samoupravnemu sporazumu o ureditvi medsebojnih razmerij pri ustvarjanju skupnega prihodka s proizvodnjo skupnih proizvodov in skupnim poslovanjem

BISTVO IN POMEN DOHODKOVNIH ODNOSOV

S tem, ko smo v DO LESNA sprejeli po temeljiti razpravi in predpisanem postopku navedeni samoupravni sporazum v skladu z določili zakona o združenem delu in zakona o obveznem združevanju dela in sredstev, smo si določili temelje za nov — drugačen način urejevanja medsebojnih razmerij med temeljnimi organizacijami znotraj DO LESNA, ki so v določeni proizvodni ali poslovni povezavi oz. soodvisnosti. Medsebojna razmerja naj bi v bodoče dolgoročno urejevali na temelju delitve skupnega prihodka, ki je rezultat skupnega dela dveh ali več temeljnih organizacij in ki ga dosežemo s proizvodnjo posameznega skupnega proizvoda ali s skupnim poslovanjem.

Skupni proizvod nastane takrat, ko ena ali več temeljnih organizacij dobavlja svoje polizdelke, dele ali sklope drugi temeljni organizaciji, ta naslednji, dokler ni izdelan proizvod, ki ga kot skupni proizvod prodamo. Prejeto plačilo za prodani skupni proizvod pa štejemo za skupni prihodek, če si ga sodelujoče temeljne organizacije medsebojno razdelijo po v naprej določenih deležih glede na vloženo delo in sredstva.

Skupno poslovanje nastaja takrat, ko proizvodna temeljna organizacija prepusti prometni (trgovski) temeljni organizaciji, v našem primeru TOZD Blagovni promet, da opravi za proizvodno temeljno organizacijo tista poslovna opravila, ki so potrebna, da prejme kupec — potrošnik proizvod. Prejeto plačilo za prodani proizvod pa štejemo za skupni prihodek, če si ga sodelujoče temeljne organizacije medsebojno razdelijo po v naprej določenih deležih glede na vloženo delo in sredstva.

Osnovno izhodišče in načelo za ureditev medsebojnih razmerij na temeljih delitve skupnega prihodka tako pri proizvodnji posameznega skupnega proizvoda kot pri skupnem poslovanju, je medsebojna odgovornost, soodvisnost in skupni rizik v razmerju vloženi sredstev in dela ob istočasnem lastnem riziku posamezne sodelujoče temeljne organizacije, kadar odstopa od normativne porabe dela in sredstev, ne izpolnjuje prevzetih obveznosti ali povzroči negativne posledice, ki niso skupni rizik.

Z uveljavitvijo in ureditvijo medsebojnih razmerij znotraj DO LESNA na temeljih skupnega prihodka bomo ukinili dosedanje klasične kupoprodajne odnose, ki srednjeročno in dolgoročno ne delujejo dovolj povezovalno, temeljijo na parcialnih dohodkovnih interesih, ne povezujejo vseh interesov za združevanje sredstev za razširitev in razvoj materialne osnove združenega dela znotraj proizvodno in poslovno povezanih oz. odvisnih temeljnih organizacij, premalo širijo in pospešujejo smotrno delitev dela itd.

Za prehod iz kupoprodajnih odnosov na medsebojne dohodkovne odnose na temeljih skupnega prihodka smo v sprejetem samoupravnem sporazumu uredili in določili načela ter formalno pravne pogoje in osnove, na podlagi katerih bomo v DO LESNA postopoma pričeli urejevati medsebojna proizvodna in poslovna razmerja.

POVZETEK DOLOČIL SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

V sprejetem samoupravnem sporazumu o ureditvi medsebojnih razmerij pri ustvarjanju skupnega prihodka s proizvodnjo skupnih proizvodov in skupnim poslovanjem smo opredelili in določili:

- temeljna načela pri urejanju razmerij v proizvodnji skupnih proizvodov in pri skupnem poslovanju,
- proizvodne povezave in skupne proizvode,
- poslovne povezave in skupno poslovanje,
- način za medsebojno vplivanje na poslovno in razvojno politiko, za uresničevanje vzajemne odgovornosti, za usklajevanje skupnih zadev in urejevanje medsebojnih pravic in obveznosti, načela pri zagotavljanju obratnih sredstev,
- pogoje pri prodaji skupnih proizvodov in pri skupnem poslovanju,
- način določanja deležev in temeljna določila za razporejanje skupnega prihodka,
- skupni riziko, način spremljanja in kontrole izvrševanja obveznosti,
- način reševanja sporov.

Za izvajanje posameznih določil samoupravnega sporazuma bomo določili z letnimi planskimi akti konkretne osnove in merila z upoštevanjem vseh dogovorjenih in predpisanih elementov.

Glede na obstoječe tehnične in druge možnosti ugotavljanja in razporejanja skupnega prihodka bomo medsebojne dohodkovne odnose na temeljih skupnega prihodka razvijali postopoma in po sistemu zaporednih skupnih proizvodov. Komisija za dohodkovne odnose je sprejela izvedbeni program tako, da bomo pričeli urejevati prihodkovna razmerja od proizvodnje gozdnih sortimentov dalje, upoštevajoč zaporedja proizvodnih povezav: gozdarstvo-žage, žage-finalna proizvodnja itd. Sistem zaporednih skupnih proizvodov je opredeljen tako, da se skupni prihodek ugotavlja tudi pri tistih proizvodih, ki jih delno prodajamo izven DO LESNA, delno pa dobavljamo v nadaljno predelavo ali sestavo končnih proizvodov, drugim temeljnim organizacijam znotraj DO LESNA. Takšni proizvodi so žagan les, iverne plošče, rolo omarice.

Za izvajanje samoupravnega sporazuma so bistvena določila, kako in na podlagi katerih osnov bomo določali deleže za razporejanje skupnega prihodka, da bo vsakemu udeležencu zagotovljena pravična udeležba v skupnem prihodku. Predvideni so trije različni načini za določanje deležev. Izbrani način za določanje deležev, ki ga bodo temeljne organizacije sporazumno določile za posamezni skupni proizvod in skupno poslovanje, praviloma ne bi smele spreminjati v posameznem srednjeročnem obdobju.

Za ugotavljanje in obračunavanje skupnega prihodka so zelo važna določila in načela pri zagotavljanju obratnih sredstev za proizvodnjo in promet skupnih proizvodov. Ta določila in načela temeljijo na predpisih, ki določajo, da temeljne organizacije, ki sodelujejo pri proizvodnji posameznega skupnega proizvoda in pri skupnem poslovanju, krijejo s svojimi obratnimi sredstvi vrednost stroškov proizvodnje oziroma poslovanja za svoje faze dela, dokler ni skupni prihodek realiziran in razdeljen.

Medsebojna razmerja glede zagotavljanja in pokrivanja obratnih sredstev bomo morali z letnim planom konkretno opredeliti in po potrebi formirati tudi skupna obratna sredstva.

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

Pomembna in bistvena so tudi določila o odgovornosti za izpolnjevanje sprejetih planov za proizvodnjo skupnih proizvodov in za realizacijo planiranega obsega skupnega poslovanja. Ravnanja, s katerimi lahko povzročimo škodo, so konkretno našeta in tudi, kdo je dolžan poravnati škodo, ter kdaj bomo znižanje planiranega skupnega prihodka šteli za skupni riziko.

Spremljanje in kontrolo izvrševanja obveznosti po samoupravnem sporazumu bo opravljal odbor za gospodarjenje pri delavskem svetu DO LESNA. Za redno strokovno spremljanje, analiziranje in ocenjevanje izvrševanja planov pa so zadolženi individualni poslovodni organi temeljnih organizacij.

Eventuelne spore pri izpolnjevanju obveznosti bo reševala notranja arbitraža.

Sprejeti samoupravni sporazum vsebuje posebna določila za urejanje dohodkovnih odnosov pri skupnem poslovanju, ki ga opravlja TOZD Blagovni promet za proizvodne temeljne organizacije na polagi stalne — trajne poslovne povezave. Določila za urejanje teh poslovnih in dohodkovnih razmerij temeljijo na posebnem zakonu, ki je bil izdan na podlagi zakona o združenem delu in je bil objavljen v Ur. l. SFRJ št. 66/80. Ta določa, katere osnove in merila moramo določiti s skupnimi planskimi akti.

Pomembna določila v samoupravnem sporazumu, ki se nanašajo na skupno poslovanje, so opredeljeni pogoji in pooblastila za nastopanje na domačem in tujem trgu pri prodaji proizvodov ter odgovornosti za izpolnjevanje obveznosti pri skupnem poslovanju.

Za TOZD Blagovni promet velja posebno določilo zakona, da mora v roku treh let, to je do konca leta 1983, ustvariti najmanj polovico svojega celotnega prihodka na podlagi skupnega prihodka iz skupnega poslovanja.

ZAKLJUČEK

Proizvodna in poslovna razmerja na temeljih skupnega prihodka naj bi v DO LESNA začeli uvajati in uresničevati od 1. 1. 1982 dalje. Če se bomo ob tem prehodu na nova medsebojna razmerja zavedali pomena in bistva dohodkovnih odnosov, potem bomo dosegli željene cilje in rezultate. Ti pa so: skladnejši in hitrejši razvoj temeljnih organizacij in s tem celotne DO, dolgoročna socialna varnost zaposlenih, boljši osebni in družbeni standard.

Odgovornost, da dosežemo te cilje in rezultate pa morajo prevzeti vse temeljne organizacije in DO kot celota.

Predsednik komisije za dohodkovne odnose
pri DO LESNA Slovenj Gradec
Mihael Savinek, oec.

Izvajanje sanacijskih programov

Problemato izvajanja sanacijskih programov za TOZD TSP Radlje Podvelka in TOZD Gostinstvo in turizem je obravnaval odbor za gospodarjenje v mesecu decembru 1981.

Za TOZD TSP Radlje — Podvelka je bilo iz poročila direktorja TOZD in ugotovitev samoupravne delavske kontrole TOZD lahko ugotoviti, da niso bili realizirani vsi ukrepi sanacijskega programa. Moramo poudariti, da niso bili realizirani nekateri ukrepi, ki bi lahko bistveno vplivali na uspeh poslovanja v TOZD. Naj navedem samo nekatere: še vedno ni pripravljena analiza ozkih grl in tehnoloških problemov, generalni remont kotlovnice ni bil izveden v postavljenem roku, tako da so lahko začeli kuriti z lesnimi odpadki šele koncem decembra, ni bila nabavljena dodatna oprema iz uvoza (zaradi uvoznih prepovedi), še vedno ni izdelan elaborat varstva pri delu. Zelo problematična je bila oskrba z reprodukcijskimi materiali. Uvozne prepovedi so vplivale na pomanjkanje okovja, zato je bila proizvodnja v mesecu novembru najbolj prizadeta. Tudi oskrba s steklom je bila izredno kritična. Osnovni problem pa je žagani les, ki ni bil tako kvaliteten, kot ga predvideva sanacijski program. Zaradi neprimernih sušilnih naprav ne morejo proizvajati velikih dimenzij oken in balkonskih vrat. V kolikor v letu 1982 oskrba z žaganim lesom ne bo boljša, se stanje na področju kakovosti izdelkov ne bo izboljšalo. Prav tako bo potrebno zagotoviti drobno opremo za površinske obdelave, s čimer bo kvaliteta boljša.

Odbor za gospodarjenje je ugotovil, da planiran rezultat po sanacijskem programu ne bo izvršen. Vedno se ustavimo pri istih problemih (razen les, steklo, okovje, kvaliteta), zato je odbor za gospodarjenje zadolžil člana

kolegijskega poslovodnega odbora za lesarstvo, naj s sodelavci pripravi konkreten načrt, kdaj, kako in kdo bo oskrboval TOZD z rezanim lesom, tisti pa, ki so bili po sanacijskem programu zadolženi za posamezne ukrepe, bodo morali dati delavskemu svetu delovne organizacije obrazložitve, zakaj ukrepi niso izvršeni. Odbor za gospodarjenje bo predlagal delavskemu svetu še zadolžitve za ostale probleme (sušenje lesa, prodaja izdelkov, kvaliteta, itd).

TOZD Gostinstvo in turizem:

Naloge in obveznosti iz sanacijskega programa za TOZD Gostinstvo in turizem so bile razdeljene med družbenopolitično skupnost Slovenj Gradec, delovno organizacijo Lesno kot celoto in TOZD Gostinstvo in turizem.

Na seji odbora za kadrovske politike je bilo ugotovljeno, da so ukrepi po sanacijskem programu, za katere je bil zadolžen TOZD ali Lesna kot celota že izvršeni ali pa so v izvajanju. Rešena je kadrovska problematika in nagrajevanje delavcev TOZD, v teku so prizadevanja za dodatno zaposlitev delavcev TOZD v mrtvi sezoni v naših počitniških domovih in naših TOZD. Dogovorjeno je s šolskim centrom Edvarda Kardelja o pomoči njihovih učencev ob sobotah in nedeljah. Usposobljen je kontejner za strežbo na prostem, nabavljena so tudi vsa drobna osnovna sredstva.

Dobili smo tudi sredstva od RS za ceste in asfaltirali del ceste, ki še ni bil asfaltiran. Urejeno je tudi vse potrebno v zvezi z žičnicami in ceniki.

Ostaja pa še en problem, ki pa ga najbrž ne bo možno rešiti takoj. Delavci na Pohorju imajo zelo slabo urejene življenjske pogoje, zato bomo nujno morali s pomočjo samoupravne stanovanjske skupnosti najti rešitve za stalno nastanitev naših delavcev v dolini.

I. Robnik

Kadrovske vesti

PRIŠLI V TOZD (november 1981)

Priimek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Stepinšek Mirko, 16. 11. 1981, sklad. delavec, TSP Radlje Švajger Zdravko, 25. 11. 1981, gozd. delavec, iz JNA

TOK GOZDARSTVO RAVNE

Marin Irena, 2. 12. 1981, pripravnik, prva zaposlitev

TOK GOZDARSTVO DRAVOGRAD

Knežar Vida, 1. 1. 1981, knjigovodja, CLS Otiški vrh

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH

Lipuš Ivan, 9. 11. 1981, mer. žag. lesa, TP Pameče

Gaber Danilo, 13. 11. 1981, zlag. žag. les., prva zaposlitev

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Marin Alojz, 23. 11. 1981, dovoz hlod., Rudnik Mežica

TOZD ŽAGA VUHRED

Sveček Simon, 6. 11. 1981, skladiščni delavec, prva zaposlitev

Mori Tatjana, 1. 11. 1981, skladiščna delavka, prva zaposlitev

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Prevorčič Branko, 2. 11. 1981, voznik, Staleker Jože

Ovčar Miroslav, 3. 11. 1981, voznik, TAM Maribor

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Sekavčnik Filip, 19. 11. 81, manip. gotov. izdelkov

TSP RADLJE — PODVELKA

Šubernik Franc, 4. 11. 1981, interni transport, —

Jodl Branko, 5. 11. 1981, pom. pri stroju, —

Lamprecht Rozika, 1. 11. 1981, pom. pri stroju, Tekst. ind.

Otiški vrh

Skenderija Velka, 3. 11. 1981, del. v lak., —

Dobnik Jožica, 2. 11. 1981, zasteklitev, prva zaposlitev

Kolar Vera, 2. 11. 1981, montaža rolo omaric, Merx TOZD

Radlje

Sahiti Arsim, 2. 11. 1981, interni transport, prva zaposlitev

Mislovič Marija, 9. 11. 1981, montaža rolo omaric, Hmežad

Radlje

Lipuš Miran, 10. 11. 1981, sestava PVC kril, Gorenje Muta

Hrastnik Dominik, 2. 11. 1981, sestava PVC kril, Varnost Ma-

ribor

Tasič Ema, 16. 11. 1981, montaža rolo omaric, Tekst. ind. Oti-

ški vrh

Vidovšek Robert, 16. 11. 1981, interni transport, prva zapo-

slovev

Podržavnik Branko, 16. 11. 1981, interni transport, prva zapo-

slovev

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Mahnich Ibro, 1. 10. 1981, delavec vrtalec

Đukić Drago, 1. 11. 1981, delavec vrtalec

Jelič Jozo, 6. 10. 1981, delavec na gradnji cest

Mevkič Ismet, 13. 10. 1981, delavec na gradnji cest

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Stinjek Emica, 1. 11. 1981, telefonist, prva zaposlitev

Gospodarjenje v desetih mesecih in predvidevanja do konca leta 1981

Rezultati gospodarjenja količinske proizvodnje so bili v desetih mesecih 1981 v predvidenih okvirih. Očena do konca leta 1981 je pokazala, da bo proizvodnja v gozdarskih temeljnih organizacijah v glavnem izvršena, mogoče z manjšim izpadom v dveh TOK. V lesni industriji bo izpad proizvodnje v primerjavi s planom pri nekaterih TOZD, kar pa do konca leta 1981 ne bo možno nadoknaditi. Opaža se poslabšanje prodaje nekaterih izdelkov, kar je sicer za konec leta normalen pojav, vendar se zaloge povečujejo in če se bo to nadaljevalo v prvih mesecih leta 1982, lahko pričakujemo slabe rezultate.

TOZD Blagovni promet naj posveča posebno pozornost prodaji izdelkov finalne proizvodnje, kjer ta zastaja in se kopičijo zaloge, kar lahko ima negativne posledice na storilnost in rezultate v prvih mesecih leta 1982.

Sklep odbora za gospodarjenje
dne 22. 12. 1981

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Šmon Marija, 1. 11. 1981, taksator-tehnik, TOK Dravograd

Vončina Samo, 16. 11. 1981, taksator-tehnik, iz JNA

Kobolt Janez, 23. 11. 1981, delavec pri urejanju, prva zapos-

litev

Gros Silvo, 9. 11. 1981, kurir

ODŠLI IZ TOZD (v novembru 1981)

Priimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravil — Organizacija v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Skarlovnik Peter, 27. 11. 1981, traktorist, Gozdarstvo Pod-

velka

TOK GOZDARSTVO DRAVOGRAD

Šmon Marija, 31. 10. 1981, knjig. TOK, DSSP

Jamar Franc, 31. 10. 1981, gozdni delavec, —

TOZD ŽAGA MISLINJA

Založnik Marjan, 20. 11. 1981, sklad. del., prekinitev poskus-

ne dobe

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH

Havli Anton, 14. 11. 1981, vezanje obrezlin, umrl

TOZD ŽAGA VUHRED

Podlesek Avgust, 31. 10. 1981, stroj. vzdrž., v pokoj

Poberžnik Anton, 31. 10. 1981, pom. cirkular., v pokoj

Mori Tatjana, 14. 11. 1981, sklad. delavka

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Klemenc Milan, 12. 11. 1981, polk. delavec, umrl

Korat Dominik, 23. 11. 1981, voznik, inv. upokojitev

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Lipuš Ivan, 7. 11. 1981, lanser, Žaga Otiški vrh

Šave Vida, 12. 11. 1981, pomoč. pri stroju, —

TSP RADLJE — PODVELKA

Burja Ivan, 23. 10. 1981, mont. rolo omar., —

Stepinšek Mirko, 13. 11. 1981, sklad. del., TOZD Radlje

Ratát Ivan, 6. 10. 1981, vodja raz. stek., JNA

TOZD TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTIŠKI VRH

Gačnik Ivan, 3. 11. 1981, stiskalničar, —

Gorinšek Peter, 3. 11. 1981, voz. čelust. nakl., MIT Dravograd

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Čurkovič Ivo, 9. 9. 1981, delavec prig radnji cest

Bulič Fehin, 19. 10. 1981, delavec pri gradnjicest

Bulič Fehin, 19. 10. 1981, delavec pri gradnji cest

Rogovič Rasim, 22. 9. 1981, delavec pri gradnji cest

Kraljevič Slavko, 9. 9. 1981, delavec pri gradnji cest

Martinaš Zlatko, 25. 9. 1981, delavec prig radnji cest

TOZD CENTRALNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Knežar Vida, 31. 10. 1981, knjigovodja, TOK Dravograd

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Kotnik Rudolf, 30. 11. 1981, sklad. del., SOB Dravograd

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Lipnik Leopold, 3. 11. 1981, hišnik, nesreča na delu, umrl

INTERNA BANKA SLOVENJ GRADEC

Gros Silvo, 7. 10. 1981, kurir

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
Gozdarstvo Slovenj Gradec	41	3	44
Gozdarstvo Mislinja	51	3	44
Gozdarstvo Črna	140	11	151
Gozdarstvo Radlje	135	23	158
TOK gozd. Slov. Gradec	38	2	40
TOK gozd. Radlje	33	5	38
TOK gozd. Ravne	29	7	36
TOK gozd. Dravograd	16	3	19
Žaga Mislinja	46	6	52
Žaga Otiški vrh	56	14	70
Žaga Mušenik	38	7	45
Žaga Vuhred	73	7	80
Tov. pohoštva Pameče	167	185	352
Tov. pohoštva Prevalje	79	140	219
Tov. poh. Radlje-Podvelka	172	164	336
Tov. ivernih plošč Otiški vrh	205	25	230
Gradnje Slovenj Gradec	77	8	85
TOZD transport Pameče	135	13	148
Centralno les. sklad. Otiški vrh	39	4	43
Nova oprema Slov. Gradec	163	131	294
Delovna skupnost	78	119	197
Gostinstvo Slov. Gradec	14	12	26
Sekavčnik Filip, 19. 11. 1981, manip. gotov. izdel. —			
Blagovni promet Slov. Gradec	77	62	139
Interna banka Slov. Gradec	4	30	34
SKUPAJ	1896	984	2880

Darinka Urbanc

Pripravnništvo in strokovni izpiti

Temelj našega dela na področju pripravnništva in strokovnih izpitov je pravilnik o pripravnstvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu. V tem pravilniku je med drugim določen čas pripravnstva in okvirni program pripravnstva. V pravilniku je tudi določilo, da mora imeti mentor vsaj enako stopnjo izobrazbe, kot jo ima pripravnik. Ali je to res pogoj pri izbiri mentorja?

Mlad strokovnjak, ki šele vstopa v »svet dela«, še nima ustaljenih delovnih navad. Tudi vzgojni vpliv je lahko še zelo močan, zato ima mentor izredno pomembno vlogo pri oblikovanju mladega strokovnjaka, da bo le-ta v naši družbenopolitični skupnosti uspešen soustvarjalec. Prav tako so izvajalci programa pripravnstva v TOZD in sektorjih nepogrešljivi členi v verigi pripravnstva. Mentorji in izvajalci pripravnstva v večini primerov vestno in odgovorno opravljajo svoje delo. Za opravljeno delo niso posebej nagrajeni. Kako se lahko drugače oddolžimo za njihov trud in požrtvovalnost kot z besedo »iskrena hvala« in s priznanjem za njihov nesebični trud in delo s pripravniki.

Veliko vlogo so odigrali tudi zunanji člani na strokovnih izpitih in se jim ob tej priložnosti še posebej zahvaljujemo.

Zelimo predstaviti pripravnike, ki so v letu 1981 stažirali v Lesni, njihove mentorje, temo strokovnih nalog in zunanje člane na strokovnem izpitu:

1. **HERMAN Marina**, dipl. inž. gozd., mentor Pridigar Anton, dipl. inž. gozd. TOZD GO Radlje. **Tema strok. naloge:** »Program kvalitetnejše proizvodnje sadik v drevesnici«. **Zunanji član:** Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

2. **ROŠER Danica**, ekonomski tehnik, mentor Čas Majda, TOK Gozdarstvo Slovenj Gradec. **Tema strok. naloge:** »Skupno gospodarjenje v TOK Slovenj Gradec«. **Zunanji član:** Slavič Kristina, oec., SGP Kograd Dravograd.

3. **NABERNIK Franc**, dipl. inž. gozd., mentor Pridigar Anton, dipl. inž. gozd., TOZD GO Radlje. **Tema strok. naloge:** »Gozdno-gojitveni načrt z analizo rastišča in rastnega

potenciala sestojev«. **Zunanji član:** Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

4. **MLINŠEK Gorazd**, dipl. inž. gozd., mentor Potočnik Janko, dipl. inž. gozd., tehnični sektor za gozdarstvo. **Tema strok. naloge:** »Hiranje gorskega javorja na Erterjevem«. **Zunanji član:** Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

5. **MERICNIK Irena**, lesarski tehnik, mentor Konečnik Adi, TOZD tovarna pohištva Pameče. **Tema strok. naloge:** »Vodenje delovnih nalogov v proizvodnem procesu«. **Zunanji član:** Kokelj Stane, dipl. inž. les., Skupščina občine Slov. Gradec.

6. **ŽAŽE Milan**, gozdarski tehnik, mentor Pušnik Ferdo, gozdarski tehnik, TOZD GO Črna. **Tema strok. naloge:** »Gozdno-gojitveni načrt za kompleks Mravlija s sečno-spravnim načrtom za odd. 143 in idejnim načrtom odpiranja kompleksa Mravlija«. **Zunanji član:** Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

7. **MIRKAC Cvetka**, ekonomski tehnik, mentor Radošević Jožica, ekonomski tehnik, računovodski sektor. **Tema strok. naloge:** »Pridobivanje OS in aktiviranje OS«. **Zunanji član:** Slavič Kristina, oec., SGP Kograd Dravograd.

8. **FLORJANČIČ Romana**, ekonomski tehnik, mentor Krajnc Nada, ekonomski tehnik, računovodski sektor. **Tema strok. naloge:** »Obdelava podatkov za finančno knjigovodstvo z mehanografskimi sredstvi«. **Zunanji član:** Slavič Kristina, oec., SGP Kograd Dravograd.

9. **SLATINŠEK Jožica**, dipl. inž. les., mentor Levč Marija, dipl. inž. les., sektor za lesno industrijo. **Tema strok. naloge:** »Uvajanje kontrole kvalitete v TOZD TSP Radlje — Podvelka«. **Zunanji član:** Petak Marija, dipl. inž. les., Lesna industrija Bohor, Sentjur.

10. **KUTIN Bogdan**, dipl. inž. gozd., mentor Mihelj Ernest, dipl. inž. gozd., tehnični sektor za gozdarstvo. **Tema strok. naloge:** »Pregled in razvoj gradbene dejavnosti pri GG

(Nadaljevanje na 8. strani)

Za v gozd so najbolj priročne takšne krmilnice. So zaprte, da vlaga ne more pokvariti krme, polnijo se z lahkoto od zgoraj, v njo lahko nasujemo veliko krme, ki se sama sproti naspelje skozi rezo na krmilno polico. Pa še njih izdelava je enostavna.

Foto: Andrej Šertel

Članom društva inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva pri LESNI je tov. Mirko Šoštarč iz mariborskega zavoda za spomeniško varstvo oktobra 1981 povedal marsikaj zanimivega o Lovrenških jezernih, ki so edinstvena prirodna zanimivost na osrednjem Pohorju. Pokazal je tudi svoja tri jezera, ki jih je pred leti odkril prav on med prostranim rušjem. Zanimivega ogleda se je udeležilo tudi nekaj mariborskih gozdarjev. (Mirko Šoštarč, peti z leve.)

Foto: Andrej Šertel

Slovenj Gradec». **Zunanji član:** Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

11. **BOROVNIK Drago**, gozdarski tehnik, mentor Miheljak Ernest, dipl. inž. gozd., tehnični sektor za gozdarstvo. **Tema strok. naloge:** »Analiza transportnih razmer gravitacijskega območja Jamovica«. **Zunanji član:** Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

12. **SAFRAN Anton**, kemijski tehnik, mentor Rek Marjan, dipl. inž. les., TOZD TSP Radlje — Podvelka. **Tema strok. naloge:** »Lepilni spoj pri lepljenju masivnega lesa«. **Zunanji član:** Tručl Nika, kemijski tehnik, Zlatorog Maribor.

13. **PEČOLER Milko**, gozdarski tehnik, mentor Jurhar Drago, gozdarski tehnik, CLS Otiški vrh. **Tema strok. naloge:** »Analiza prekinitve dela in učinkov na mehaniziranem skladišču« Otiški vrh. **Zunanji član:** Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

14. **ROJKO Miran**, gozdarski tehnik, mentor Šertel Andrej, dipl. inž. gozd., tehnični sektor za gozdarstvo. **Tema strok. naloge:** »Nastanek monokultur na mislinjskem Pohorju in uresničevanje poti k naravnemu gospodarskemu gozdu«. **Zunanji član:** Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

15. **LAHOVNIK Marijana**, soc. delavka, mentor Šumečnik Jurij, socialni delavec, kadrovsko splošni sektor. **Tema strok. naloge:** »Družbena prehrana DSSP, TOZD Blagovni promet in interne banke«. **Zunanji član:** Mičovič Alenka, socialna delavka, Železarna Ravne.

V mesecu decembru 1981 bodo opravljali strokovni izpit še naslednji pripravniki:

16. **SKLEDAR Borut**, gozdarski tehnik, mentor Jandl Miha, tehnični sektor za gozdarstvo.

17. **MORI Stanko**, gozdarski tehnik, mentor Kalič Alojz, TOK Dravograd.

18. **OGRIZ Jože**, gozdarski tehnik, mentor Tretjak Milan, Gozdarstvo Mislinja.

19. **CEPEC Marjeta**, oec., mentor Smonig Marjan, dipl. oec., TOZD Transport in servisi.

V večini primerov so dnevniki in naloge tudi že pripomoček pri vsakodnevem delu. S tem, ko v izobraževalnem centru posodimo strokovno nalogo ali dnevnik, vemo, da je v strokovni nalogi obdelana aktualna in poglobljena problematika tega trenutka in tudi že ustvarjalni doprinos k združenemu delu.

Izobraževalni center

DRUŽBENA PREHRANA V DELOVNI SKUPNOSTI ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA, TOZD BLAGOVNI PROMET IN INTERNE BANKE

Družbena prehrana spada v eno pomembnih področij socialnega dela v združenem delu. Na predlog socialne službe in referenta za družbeni standard sem se odločila, da napravim raziskavo o problemu tople malice v delovni skupnosti za opravljanje del skupnega pomena, TOZD Blagovni promet in interne banke. Obravnavana tema je toliko bolj aktualna, ker se prav ta čas pripravlja v Sloveniji na tem področju večja sprememba. Predlog je, da se ukinejo vrednostni boni, da bo delavcem pripadal diferenciran regres v odnosu na potrošnje kalorij—joulov za posamezna delovna opravila. Na osnovi raziskave, ki je zajela vse zaposlene delavce v DSSP, TOZD Blagovni promet in interni banki, to je 246 delavcev, ki so bili v delovnem razmerju na dan 31. 5. 1981 in je bila izvedena v mesecu juniju 1981, sem prišla do naslednjih ugotovitev in predlogov:

1. 95 % delavcev se zanima za organizacijo toplega obroka (malice). Tisti, ki niso za tople malice, so zainteresirani za zajtrk.

Veliko delavcev (46 %) želi, da bi organizirali tudi kosilo, ki bi ga lahko nosili tudi domov za svoje družinske člane.

2. Od vseh obrokov je najbolj zanemaren zajtrk (39 % delavcev nima zajtrka) in čeprav večina delavcev malica (75 %), so to mrzle malice in to povzroča razna obolenja (prebavila, zobje, žeje), ki so pogojena tudi z nerednim in nepravilnim prehranjevanjem.

Da delavci ne zajtrkujejo ali da največkrat spijejo samo napitek za zajtrk, je treba vzroke iskati v slabi navadi, ker pripisujejo toplemu zajtrku oziroma malici premajhen pomen.

3. Tisti delavci, ki doma zaužijejo tople zajtrk, ponavadi ne malicajo ali pa samo včasih.

4. 74 % delavcev ima urejeno prehrano skozi ves dan. Povedati pa je potrebno, da vsi ti delavci nimajo toplega obroka zjutraj in da vsi tudi ne malicajo redno. Takih delavcev, ki zaužijejo zjutraj tople zajtrk in tudi malicajo je le 29 to je 11 %.

5. Iz rezultatov raziskave je razvidno, da so moški tisti, ki imajo bolj urejeno prehrano kot ženske. Prav tako imajo bolj urejeno prehrano poročeni delavci (topel zajtrk). Tu pride do izraza povezanost med stanom in prehrano delavcev, ker imajo poročeni večje možnosti za urejeno prehrano ves dan.

PREDLOGI:

1. Predlagam, da se prouči možnost da bi se za skupne naložbe DSSP, TOZD Blagovni promet in interne banke ter TOZD Novo opremo zgradil in opremil objekt za kuhinjo.

2. Predlagam delavskemu svetu, OOOZ obeh TOZD (IB in BP) ter DSSP, da na seji razpravljajo o rezultatih te raziskave, upoštevajo mnenje delavcev ter aktivno pristopijo k urejanju družbene prehrane v lastni režiji.

3. Predlagam tudi vodji skupnih služb in KPO, da sodelujejo pri reševanju tega vprašanja in ga opredelijo v planski dokument 1982.

4. Predlagam osnovnim organizacijam in DSSP, TOZD Blagovni promet in interne banke, da imenujejo akcijski odbor, ki naj strokovno in načrtno pristopi k urejanju tega vprašanja.

5. Na osnovi teh ugotovitev bo treba usmeriti ne le družbeno in zaščitno prehrano delavcev, ne le prehrano med delom, temveč celodnevno prehrano delavcev: količino in kakovost hrane, higiensko ustreznost, razporeditev obrokov. Z zdravstveno prosveto in vzgojo pa bo treba vplivati na prehranske navade in razvade delavcev.

Marijana Lahovnik,
socialni delavec

Strodo srce

Lik tvoj lepša mi mladost,
pogled pa tvoj obuja me k življenju.
Poslušaj pesmi moje glasbo,
zven drugih verzov pa presliži.

Po morju vidiš me, ko tavam,
tavam med valovi sončnega odseva,
tečem, tečem k sreči,
ne zmorem pa čeri,
ki sam je ne uničiš.

Kako težko je biti sam,
kako moreča je tišina!
In jaz kot sužnja klečim v samoti,
ter prosim tvojeja nasmeha.

Nimam več srca,
iščem ga
in najdem poteptanega,
ukradenega tvoje ljubezni.

Prosim, samo dahni vanj,
da uspelo mi bo spet ljubiti
s srcem tem, ki
znali so ga streti.

Praper Suzana

Jubilanti v TOZD Nova oprema

Jubilanti TOZD Nova oprema

V TOZD »NOVA OPEMA« so podelili jubilejne nagrade delavcem za: 10, 20 in 30-letno skupno delo, dne 28. 11. 1981. Slovesnosti so prisostvovali predsednik organov upravljanja in predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Slavnostni govor je imel direktor tov. ČAS Miroslav, dipl. inž. in sekretar OOKK tov. KAC Ivan.

Za 10-letno skupno delo so sprejeli nagrade naslednji delavci:

1. Kremžar Vinko
2. Hribšek Janez
3. Javornik Branko
4. Čahuk Vlado
5. Pogorevc Ivan
6. Detečnik Fanika
7. Zavec Vida
8. Hribšek Vida
9. Pritrznik Franc

Za 20-letno skupno delo so prejeli nagrade naslednji delavci:

1. Kraup Ivanka
2. Ovčar Alojz
3. Bricman Karel
4. Svetina Anton
5. Krajnc Ivan

Za 30-letno skupno delo sta sprejela nagradi naslednja delavca:

1. Železnikar Božo
2. Rotovnik Jožica

RUTNIK Bernard, iur.

Hvala za prijetno srečanje

Žaga Mislinja, ki šteje 52 zaposlenih, ima 43 upokojencev. Po že ustaljeni navadi je OO sindikata TOZD v mesecu oktobru organizirala srečanje upokojenih delavcev.

Žal, zadnja leta ugotavljamo, da se jih tega srečanja udeležuje le dobra polovica. V večini primerov je za izostanek vzrok bolezen. Kot vedno, je bilo tudi tokrat srečanje bivših sodelavcev prav prisrčno.

Uvodoma smo bili deležni toplih pozdravnih besed predsednika sindikata, predsednika delavskega sveta in tov. direktorja.

Seznani so nas precej obširno s poslovanjem, gospodarskimi rezultati in vsestranskim prizadevanjem za uspešno po-

slovanje v temeljni organizaciji in v celotni LESNI, čemur smo z zanimanjem sledili.

Srečanje je bilo doživeto v pravem pomenu, saj smo ugotavljali, da se nekaterim nudi le redka priložnost stikov s svojimi sodelavci. Preživeli smo par prijetnih uric, v katerih smo obudili spomine na pretekla leta in kako se počutimo sedaj v pokoju. Za vsakega je pač pomembnejši občutek socialne varnosti, da si še po svojih močeh aktiven v domačem in družbenem okolje ter, da je zdravje, ki je največje bogastvo.

Kandidatom za skorajšnjo upokojitve svetujemo, da naj kar korajžno zaplavajo v upokojenski stan. Kaj hočemo — leto ima 4 letne čase, tako tudi življenje. Narava v jeseni je lepa, še posebej, če je bogata z dobro letino, tako je tudi jesen življenja z občutkom, da si se vso delovno dobo trudil, da si dal družbi to, kar je zahtevalo delovno opravilo od slehernega posameznega delavca.

Kar hitro se je iztekel čas veselega razpoloženja in razšli smo se s prijetnimi občutki, da nismo pozabljeni, ob pesmi »Najlepša je mladost« in »Oh, zdaj gremo, pa se čez leto zopet srečamo«!

Kolektivu žage Mislinja se zahvalujemo za izkazano pozornost ter jim želimo veliko delovnih uspehov in osebne sreče.

Upokojenci Žage Mislinja

ČESTITAMO

Kotnik Ludvik, dipl. inž. gozdarstva, je prejel PLAKETO IN ZNAČKO dr. SUŠNIKA pri KULTURNI SKUPNOSTI RAVNE NA KOROŠKEM.

Sodelavci

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Oto Pisnik, Hedvika Janše, Nada Černič, Marjan Čuješ, Vida Vrhnjak, Andrej Šertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Šertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5100 izvodov — Klišaji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1982

Vez med sosedi

Za letošnji praznik republike smo tudi na našem koncu Tolsega vrha prispevali lepo delovno zmagoto: preboj gozdnokamionske ceste, na katero smo čakali nestrpnost že vrsto let. Do sedaj usposobljena cesta je dolga dober kilometer. Za ta uspeh se je soseska res dobro izkazala: priredila je otvoritev, sicer v zelo ozkem krogu, toda z dobro obloženo mizo in veselo zabavo.

Na območju TOK Ravne je zgrajenih že okoli šeststo km cest. Če bi proslavljali za vsak km novo zgrajeno cesto, bi bilo žrtja in veseljačenja še in še, bi lahko na te podatke pripomnil kakšen hudomušneš. Matematično vzeto to popolnoma drži.

Vendar ta kratek odsek ceste ima svojstven, zgodovinski pomen! Zato je prav, da ni ta uspeh zdrknil neopaženo mimo nas.

Cesta, ki povezuje Zg. Tolsti vrh z Ravnam, je stara že skoraj dve desetletji. Bila je prva gozdnokamionska cesta na območju TOK Ravne. Sedanji novo zgrajeni odsek je bil že takrat zamišljen kot njen priključek, ki bi vezal vse kmetije do meje TOK Dravograd. S tem bi bil v celoti rešen tudi ta del zelo strmega in odmaknjenega področja; vezal bi ga na Ravne in obenem tudi na Dravograd.

Za uresničitev te povezave je bilo treba prehoditi težavno pot. Prišlo je namreč do nepredvidenih težav in ovir, ki so dobile svoj epilog na vseh občinskih instancah; dalje od medobčinskega do vrhovnega sodišča! Prav zanimiva je ugotovitev, da je bilo v naši občini pri izgradnji cest uničenih najmanj tristo ha, kmetijske zemlje, od tega veliko njih in travnikov. Marsikoga je bolelo, ko mu je mogočna lopata buldožerja zaorala v njivo, travnik ali podirala sadno drevje. Bilo je precej hude krvi, vendar za vseh tristo ha skupaj ne toliko kot tukaj za nekaj arov njive.

Za lastniške pravice je torej šlo. V naši družbeni ureditvi je zasebna lastnina dobro zaščitena, vendar se mora le-ta umakniti, kadar se gre za interese širše skupnosti. Do nagajanja je prišlo, ker si dva kmeta nista v dobrih odnosih. Pri tem so bili prizadeti drugi, ki so bili pri tem nedolžni. Kdo ve, koliko časa bi se še vsa stvar vlekla, če ne bi prišlo do hude nesreče pri enem kmetu, ki je bil pravtako žrtev nesoglasja drugih.

Toda kljub nesreči napetost ni popustila; nasprotno, dobivala je čedalje večje dimenzije: pristojni organi so se morali poslužiti vseh zakonskih možnosti, da so stvar z vso silo uredili.

Kot nikjer, tudi tukaj ne moremo valiti vso krivdo na enega. Na dan so prišli grehi, stari nekaj let. Za te grehe je morala delati pokoro širša soseska!

»Pozabite, kar je bilo in glejte samo naprej!« je v otvoritvenem govoru dejal šef TOK Ravne. »Poskušajte vključiti tudi tiste, ki tega dosedaj niso hoteli!«

Te besede moža, ki je v vseh prizadevanjih za to cesto nosil levji delež, je treba jemati resno. Nikakor nisima smisla še naprej podpihovati tega, kar je doslej prineslo toliko jeze, neprijetnosti in škode! To ne koristi nikomur, pač pa veliko škoduje. Če je bila ta cesta prej predmet prepira, naj bo zdaj, ko je zgrajena, vez med sosedi! Kakor kmetije, naj povezuje tudi ljudi! Prinese naj obnovo kmetij, ki so je na tem koncu še kako potrebne!

Ajnžik

Radovedneži v redakciji Večera

Kako nastane

VEČER

Novembra smo se najbolj radovedni dijaki, takoimenovani mladi novinarji, iz stare ravenske gimnazije, zdajšnje usmerjeno obarvane srednje šole, odločili, da obiščemo naše starejše kolege v mariborski redakciji in tiskarni Večera. Nismo ostali pri besedah in tako smo se mrzlega novembrskega jutra odpeljali z vlakom v osrčje Štajerske.

Ceprav nam vožnja z vlakom ni domača, ker so naši mestni očetje »pravočasno« poskrbeli, da so spravili to »igračko« iz naših logov, smo se do konca vožnje kar prijetno namestili. Ker nam je pot prehitro minila, smo jo nadaljevali z avtobusom.

Vedno je bolje, če začneš raziskovati stvar v končni fazi in tako smo si tudi mi najprej ogledali v tiskarni novi časopis in se premikali dalje po obratih, kjer se tiska in poprej še pripravlja za tisk časopis Večer. Ker je bil postopek prekratek, smo si ogledali, kako tiskajo knjige, zvezke in manjše lokalne časopise.

Med papirnimi skladi smo naleteli na vse mogoče literarne zvrsti, to je do stripov, poljudnoznanstvenih do religioznih knjig in manjših časnikov, kot je ravenski Fužinar. Ker je bilo naši radovednosti glede tiska zadoščeno, smo se odpravili pogledat, kaj počenjajo novinarji, uredniki, lektorji in drugi.

Sprejela nas je ljubezniva tovarišica, ki nam je razkazala večino pisarn, v katerih se na papir nanašajo misli za VEČER, 7 DNI, ...

Nedvomno je našo pozornost najbolj pritegnil tehnični urednik, ki je verjetno prišel iz kakšnega cirkusa, saj je brez dvoma rokohitrec. V rekordnem času nam je namreč shematično narisal stran Večera. (Kaj je delal po tem, ko je vse opravil, ni važno!)

No, tu smo naš izlet zaključili. Pravzaprav še ne, saj so si morala posebej dekleta ogledati po mariborskih izložbah modne novosti. Ker sva bila fanta v manjšini, sva se morala podrediti volji deklet, ki so ena bolj od druge »zijale« ob čudovitih oblačilnih in fantastičnih cenah.

Ker je bil čas za odhod, so morala dekleta odlepiti oči od izložb. Ko smo se popoldne pripeljali z vlakom nazaj, so nas, v kolikor je bilo potrebno, do doma dostavili avtobusi, saj so naši kraji daleč, daleč od železne ceste.

WALTTL Robert, Pameče

Težavna pot v šolo

Zopet je tu zima, nekaterim prinese malo več počitka, drugim pa tudi več težav, zlasti tistim, ki so vsakodnevno povezani z gorskimi cestami.

Bolj vesel je zime mladi rod, kateremu zima prinaša veselje z zimskimi radostmi. Nekaterim otrokom pa prinaša zima tudi težave, zlasti tistim, ki so zelo oddaljeni od šole, nekje visoko v hribih. Med temi so tudi Štefankova dekleta s Kozjega vrha pri Ojstrici, ki morajo vsak dan prepešati do šole in nazaj domov dobrih petnajst kilometrov in hodijo šele v prve razrede osnovne šole. Hudo je, ko zapade visok sneg, tedaj morajo ostati enostavno doma. Starši tudi ne morejo utirati malim dekletom zasnežene poti na oddaljene Pernice, ker nimajo tovrstne opreme, sicer pa pravijo, da so njihovi kubiki lesa enako obremenjeni za zimsko pluzenje cest.

Kot pravijo starši, so jim pluzenje že večkrat obljubili na pristojnem obratu za kooperacijo, a vendar ostane le pri obljubi in otroci ne morejo v šolo kljub opominom in grožnjam, ki jih starši dobivajo iz pristojnih uradov. Poleg tega ostaja še vprašanje druge polovice poti, ki spada pod sosednji TOK Radlje, kjer bi imeli od

pluzenja ceste korist edino otroci, ki hodijo iz Kozjega vrha v šolo na Pernice. Bolj malo pa služi omenjena cesta v zimskem času drugim koristnikom. Vendar pravijo starši, otroke je le treba spraviti v šolo, pa čeprav sta dva ali trije, ki jim bivanje pri znancih ali sorodnikih le stežka omogoči, saj so prav majhni otroci še posebej navezani na dom in starše.

Včasih je bilo v tem oziru mnogo bolje, vsaj dotlej, dokler se niso petošolci preselili v dolino »po znanje«. Svojim mlajšim vrstnikom so vsaj večji šolarji gazili snega in zamete do šole, pa tudi šolarjev je bilo dosti več po naših planinah.

Takrat, ko smo še mi starejši drgnili šolske klopi, poti in spremstva niso predstavljala večjih težav, ampak je bila za marsikaterega šolarja težava, kaj obleči in obuti. Niso bili redki, ki so jim bile cikle pozimi edino obuvalo, že zgodaj spomladi pa lastna koža — podplat.

Danes zmoremo in znamo otroke kar najbolje obleči in obuti za na pot. Upam, da jim bomo znali ob pomoči vseh dejavnikov utreti pot v šolo.

Ludvik Mori

Osnovna šola Branik v Bistriškem Jarku, zgrajena leta 1960

POPRAVEK

V jubilejni številki VIHARNIKA 9-10/81 se je v sestavku tov. Mori Ludvika, Sprehod na vrhu Branika, stran 24, vrnila tipkarska napaka. V zadnjem stavku četrtega odstavka je podatek, da je bila šola v Bistriškem jarku zgrajena pred desetimi leti. Pravilno se stavek glasi: ... a so se kasneje premislili in ga postavili ob novi šoli, ki so jo pred dvajsetimi leti zgradili v Bistriškem jarku.

Prosimo bralce in avtorja, da sprejmejo naše opravičilo.

Uredništvo

VZOR DELAVCEV

Na pobudo strokovnega kolegija LESNE TOZD »NOVA OPREMA« Slovenj gradec je delavski svet TOZD sprejel sklep, da mora v mesecu decembru opraviti vsak delavec zaposlen v pisarni 16 ur proizvodnega dela. Delavski svet je sprejel takšen sklep zato, ker je TOZD dobila dodatna naročila za izvoz vzmetnic in ostalih oblačilnih izdelkov, predvsem iz Avstrije, Nemčije, Finske in Saudove Arabije. Ker je bilo pomanjkanje proizvodne delovne sile v TOZD zaradi povečanega obsega dela za izvoz, so priskočili na pomoč delavci iz pisarn. Opravljali so različna dela in je vsak svojo nalogo izvršil vestno ter smo s temi dodatnimi deli pripomogli k izvršitvi povečanega proizvodnega plana za izvoz. Proizvodno delo so opravili vsi vodilni, vodstveni in administrativni delavci, ki so zaposleni v pisarnah TOZD. Vsak delavec v administraciji je moral kljub temu svojo redno nalogo izvršiti brez plačila nadurnega dela.

S takšno prakso bo TOZD nadaljevala tudi v prihodnje v kolikor bodo kakšne nujne potrebe po proizvodnih delcih za izvoz. Po končanem proizvodnem delu smo ugotovili, da so se medsebojni odnosi v TOZD med delavci iz pisarn in proizvodnimi delavci zblížali in so s tem tudi pisarniški delavci spoznali podrobnejše težave proizvodnih delavcev.

Bernard Rutnik, iur.

KMEČKI ŽENI V SPOMIN

Kotnik Jožefa, »JUG«

Nenadna smrt Jugove matere spominja na Cankarja, ki je zapisal, da je slovenska kmečka mati tako ponižna in skromna, da ji je celo nerodno kadar zbolí; težko ji je, ker je s svojo boleznijo v nadlogo drugim.

Jugova mati je ravnila prav tako: ulegla se je k počitku in zaspala — za vedno. Smrt, ki bi ji jo kar zavidal! Vsi vemo, da ni bila nikomur v napotje, nasprotno, potrebovali so jo kot desno roko, saj je še tako rada prišla za vsako delo. Te pridne roke bodo pogrešali vsi njeni, prav posebno pa vnučki. Kar čez noč so onemela usta, ki so radodarno delila prijazno besedo, dober nasvet in nasmeh.

Poznal sem jo, odkar je prišla v naš kraj. Spominjam se, kako so bili takrat ljudje radovedni, kakšna »gospa« neki je prišla na že tedaj dobro stoječo Jugovo kmetijo. Priznajmo, da imamo to čedno lastnost, da od vseh strani ocenimo mlado gospodinjico, če je iz drugega, bolj oddaljenega kraja.

Nezaupanje, ki ga imamo običajno do tujih ljudi, je do mlade Jugove gospodinjice kaj kmalu splahnelo. To je dosegla sama. Pridne roke, gospodarnost in njen odnos do ljudi, to je bilo tisto, zaradi česar so jo hitro sprejeli domači in vsa sosese! Hitro se je udomačila. Vsak, kdor je prestopil prag njene hiše, je bil deležen velike gostoljubnosti. Bila je lik dobrosrčne slovenske kmečke matere, kot jo upodabljajo umetniki s hlebom kruha v roki, ki ga reže drugim.

Ajnžik

ZAHVALA

Jerome! Ivan in Brigita iz Pameč št 246, se iskreno zahvaljujema gozdnim posestnikom v KS Pameče, za darovani les. Prav tako se zahvaljujema tovarni meril Slovenj Gradec, transportu in servisu Pameče, mladinskima aktivoma POHORSKE BRIGADE in JANJA Pameče, krajevni skupnosti Pameče ter vsem ostalim krajanom za pomoč in delo ob gradnji najine stanovanjske hiše. Vsem še enkrat hvala.

SPOMINSKI ZAPIS IZ DOLINE TOPLE

(Nadaljevanje iz št. 12/81)

1. novembra 1942, lepe jesenske nedelje, je prišel partizan Matjaž preko Šmihela in Mozirskih planin v smrekovške lesove. To je bilo takoj potem, ko ga je pokrajinski komite KPS za severno Slovenijo postavil na mesto sekretarja koroškega okrožja. S tem imenovanjem mu je bila naložena zaupna, hkrati pa tudi zelo težavna in odgovorna naloga, da na vzhodnem Koroškem dvigne oboroženo ljudsko vstajo za svobodo in boj proti osvajačevim krivicam in nasilju. Skupaj z Matjažem sta prispela še mladinska aktivista Atena in borec Petja, kot spremljevalec.

Živo so še bili Matjažu v spominu razgovori, ki so stekli na seji pokrajinskega vodstva tik pred njegovim odhodom na Koroško. Iz njih so se oblikovala stališča, smernice in navodila za tvorbo politično delo na terenu. Jasno je bilo odločeno, da zaradi izredno težkih razmer začasno ne bi ustanavljali nobenih odborov, pač pa bi naj čim bolj konspirativno pridobivali zanesljive zaupnike OF ter z njihovo pomočjo dalje snovali in utrjevali naše osvobodilno gibanje.

Matjaž je že pred vojno na počitniških popotovanjih dokaj dobro spoznal družbeno strukturo naših ljudi in deželico med Peco in Pohorjem, vendar se je takrat postavila predenj, kot skrivnostna neznanka, ki jo je bilo treba razvozlati in za vsako ceno tudi rešiti. Skrbelo ga je, kako naj se približa ljudem in si pridobi njihovo zaupanje. Kako naj si prizadeva uspešno delovati med njimi, ki so bili na vsakem koraku doslej brez zaščite, izpostavljeni najhujšim preizkušnjam, strahu in grozi. Kako naj v njih razžari dotlej le borno tlečo uporno misel, da je mogoče edinole z oboroženim bojem rešiti našo majhno narodno skupnost, ki je bila življenjsko ogrožena? Dopovedovati jim je bil dolžan, da naš osvobodilni boj ni bil le boj proti krivičnemu osvajalcu in njegovim pomagačem, temveč tudi boj s sovražnimi silami v človeku samem, boj zoper vsako nasilje in za pravičnejšo družbeno ureditev, kjer naj se za zmeraj izbriše pojem hlapčevstva.

Partizanska trojka se je zavedala odgovornega poslanstva in se odločno lotila političnega dela na terenu. Pričela je navezovati stike z delavci, zemljiškimi najemniki in kmeti, živječimi v odročnih hribovskih predelih, po kmetijah in bajtah, ki so tod zelo oddaljene druga od druge in le redko strnjene v večja naselja. Člani trojke so podnevi taborili na skritih, varnih kotičkih v gozdu. S stražili so in skrbno opazovali, kaj se dogaja na bližnjih domačijah. Pogovarjali so se o doživljajih in vtisih, kovali načrte, po malem pa tudi dremali in spali. Ob mraku in ponoči so se previdno približevali bivališčem, trkali na vrata in okna. Ljudje so jim odpirali in jih sprejemali. Bali so se skraja teh nenapovedanih gostov in skoraj povsod je nezaupanje tlelo v očeh gostitelja. Po prvem iskrenem razgovoru pa je strah splahnel. Matjaž in Atena sta jim pripovedovala o ciljih OF in jih seznanila z bojem jugoslovanskih narodov. Petja je vedno in večji del stal na straži. Enotna zavest pa je skoraj povsod kmalu prevzela te

preproste ljudi dobre volje, poštenosti in zvestobe. Odkrito so prikazali razumevanje in pripravljenost sodelovanja.

Trojka je na Landranskem vrhu namenila svoj prvi obisk kmetu Lahu. Domači so jih toplo sprejeli, saj so tudi že prej meseca avgusta prihajali k njim tovariši iz Štajerskega bataljona. Po dogovoru je prijazna Lahova domačija postala prva kurirska postaja, kjer so izmenjali partizansko pošto med Koroško in Štajersko. Pri Podberžniku sta bila partizanske skupinice treh vesela gospodar Zep Gutovnik in njegova žena Mojca. Pogovor se je najprej sukal dokaj nezaupljivo in raziskujoče. Končno so se le sprostili, ko so se zblížali med seboj. Gospodar Zep jim je pred odhodom odkril svojo skrivnost in povedal, da že ima svojega partizana Milančka, ki se zadržuje zdaj pri Stanetu, včasih pri njem ali pa kje drugje v soseski. Matjažu je zagotovil, da se naslednjega dne lahko srečata z Milančkom, če to želi. Ponudba je bila takoj sprejeta, čeprav je bilo partizanov strah, da jim stari ni nastavil pasti.

Drugi dan se je vse dobro izteklo. Milanček — Milan Trtnik je bil v Kranjčevem bataljonu, pa se je izgubil ob nemški hajki na Smrekovcu. Domala dva meseca se je skrival in iskal zvezo s soborci, končno je le spet postal četrti član skupine političnih delavcev. Podberžnik je skupini še zaupal, da se zadržuje pri kmetu Hedu v Koprivni ali kje drugje v Bistri izgubljena mlada partizanka. Nagovoril jih je, da so krenili v tisto smer.

V Bistri so najprej obiskali Osojnikove, ki so se jim izkazali zelo naklonjeni in dobri. Dve noči so se zadrževali na kmetiji, se temeljito uredili in si oprali perilo. Nihče ni tisti dve noči spal. Veliko so se pogovorili in ob pomoči domačih sta vedno dva stala na straži. Pri Plazniku so našli partizanko Marjetko. Sama je ostala 7. septembra 1942, ko so se njeni soborci iz Štajerskega bataljona po končanih hajkah umaknili na Dobrovlje. Preostalo ji ni drugega kakor čakati. Zaman se je trudila, da bi našla zvezo s tovariši. Skoraj dva meseca se je prikrivala pri Hedu in Plazniku. Hed je po vojski pripovedoval, da mu je pomagala pri poljskih delih in pobirala sadje. V hišo ni stopila in hrano so ji nosili na parno. Vsi so bili veseli, ko so jo našli, saj je število skupine tedaj poraslo na pet članov. V Koprivni na kmetiji pri Feku so bili zelo zanesljivi in prijazni, pa so se dogovorili za stalno javko ob robu gozda nad hišo.

Lega zemljišča je bila zelo ugodna. Če bi se sovržnik iznenada približal hiši, bi se dalo rešiti še tako v kočljivem položaju, toda učinkovito. Domačijo so partizani krstili in jo imenovali Pri Štruklu.

Skupina petih političnih delavcev je neutrudno nadaljevala svoje delo. Romali so od domačije do bajt od koč do kmečkih dvorcev. Sejali so seme svobodeljublja, ki je klilo in se bujno razraščalo. Dozorevalo je v bogato žetev, ki smo ji rekli zlata svoboda.

(Se nadaljuje)

Aleš Mrdavič

ZDAJ VEMO ZA GORO SAN PIETRO

Prvi december, zadnji dan našega največjega praznovanja rojstnega dneva socialistične federativne republike Jugoslavije. Prazničnost se naenkrat spremeni v grozo, žalost in negotovost. Pretikamo kable iz televizije na radio, gledamo, poslušamo oba hkrati, ugašamo in prižigamo. Izogibljemo se izvedeti imena stoosemdesetih potnikov z letalom za Korziko. Navijemo glasneje, napovedovalcem drhti glas. Znano ime — kopilot Franc Tergrav — useka prvo rano. Kdo neki še? Številka stoosemdeset se zacementira v možgane, vsemogoče oblike dobiva: pošastno velika črna številka, množica ljudi

za srednjeveliko dvorano, razsuta trupla po skalnatem pobočju neke tuje gore. Domišljija dela svoje in slika celo vrsto znanih obrazov. Pozabimo na praznik, stisnemo se skupaj, otrokom zapovemo mir. Zvemo, da so potniki zbrani iz vse Slovenije. Popoldan mineva brez haska, večerka zatrepeti v noč. Kdo so ti naši? Gledamo na ure, kmalu bodo prebrali spisek... Vsepovsod vidimo ure, stoosemdeset ur, vse kažejo sedem minut do devetih in nobena ne teče več. Le naša kaže večerno uro, ko se bližajo poročila, poročila s seznamom žrtev, ki ga hočemo takoj, pa se ga tako bojimo.

Marina in Zdenko Šumah

ZDENKO ŠUMAH 1956—1981

Rojen je bil v Slovenj Gradcu. Pred šestimi leti je končal v Ljubljani tehniško šolo za lesarstvo. Leta 1977 se je zaposlil pri žagi v Mislinji. Ko je končal osnovne dolžnosti v jugoslovanski ljudski armadi, se je zopet vrnil med svoje sodelavce na žago. Saj tudi ni nameraval drugam, tako je bil priljubljen med njimi. Opravljal je delo skladiščnika hlodovine in bil vodja žagalnice. Razen rednega dela pa je še opravljal vrsto družbenopolitičnih funkcij:

tajnik osnovne organizacije sindikata pri žagi Mislinja, član konference sindikata Lesne, sekretar OO ZKS za tozd gozdarstvo in žago Mislinja, vodja delegacije za SIS vzgoje in izobraževanja, kulturna in telesnokulturna ter raziskovalna dejavnost. Vso delo je opravljal z velikim veseljem in voljo, bil je vzor mladega delavca.

Z ženo Marino sta živela srečno na tanko leto in pol. Oba je vzela Korzika, otok sonca in naše velike nesreče. Zahvaljujemo se ti Zdenko za tvoje delo pri Lesni, nadaljevali bomo brez tebe, a s spominom nate.

Slava Ti!

Spisek imen je tako dolg, da drsi čez ekran celo večnost. Na radiu izgovarjajo imena z obotavljanjem, počasi in z zastrtim glasom. Ušesa nagonsko lovijo imena, ne zavemo se več svojega diha, ne prostora, niti časa... Sedem jih je iz Slovenj Gradca, dva iz Dravograda, dva z Raven. Eden je naš iz Lesne: Zdenko Šumah, vodja žagalnice v žagi v Mislinji. Njegova žena Marina je bila z njim. Franc Tergrav ni bil ravno naš, a skoraj. Vrsto pomladi, ko je bila nevarnost gozdnih požarov največja, je poletal nad našimi gozdovi. Odkar je poletal samostojno, je čuval naše gozdove pred po-

žari. Danes, na svojem zadnjem poletu, je bil s svojim enajstletnim sinom Tomažem. Poznamo tudi nekaj drugih... Morda se motimo, na vse načine vzpodbujamo svoje dvome.

Vsa ostala poročila zvenijo v prazno. Vstanemo in mimo ekrana pogledamo dol na ulico. Toliko, da se oči zbistrijo, preveč so utrujene od vsebine črnega sporočila. Cesta je čisto prazna, čeprav je zadnji večer naših največjih praznikov. Ugasemo luči in pred nas vstane gora, gora San Pietro, o kateri nikoli prej nismo slišali, zdaj vemo za njo. Od takrat naprej nosimo njeno težo v sebi.

Andrej Šertel

Tomaž in Franc Tergrav

FRANC TERGRAV 1941—1981

Rojen je bil na Prevaljah, letos pa si je svojo streho gradil na Ravnah. V ravenški železarni je bil modelni mizar. Od leta 1959 je v prostem času pridno hodil na slovenjegraško letališče. Letalci so v njem prepoznali vestnega in dobrega kolega. S pridnostjo in veseljem do letenja ter veliko željo do samostojnega pilotiranja je odlično opravil vse preizkuse in šole za poklicnega pilota. Zadnjih osem let je bil v vrstah naših najboljših poklicnih letal-

cev. Nešteto krat je jadral in letel nad našimi gozdovi. Kadar je pretila nevarnost gozdnih požarov ni meril svojega delavnika z urami. Ko smo pred trinajstimi leti sejali iz letala brezovo seme po vetrolomnih površinah na Olševi, je zahtevno pilotiranje prevzel on.

Breze bodo letos stare trinajst let. Vsako pomlad, ko bodo ozelenele, se bomo spomnili tebe Franc in tvojega Tomaža. Gozdarji slovenjegraškega gozdnogospodarskega območja smo ti hvaležni za tvoj prispevek k našemu delu!

Slava Ti!

MILANU KLEMENCU V SLOVO

Nemi in brez besed smo 12. novembra delavci našega obrata obstali sredi delovnega dopoldneva. Za hip so se ustavili stroji, ustavile so se pridne roke mehanikov, kovačev, ključavničarjev, električarjev, tvojih znancev in prijateljev. Spogledovali smo se tiho, vse je za hip onemelo. Vrstila so se vprašanja, ali je res, ali je to sploh mogoče. A kruta, boleča in žalostna vest, da je po kratki bolezni prenehalo biti srce našemu sodelavcu Milanu, je bila resnica.

Kdo med nami, ki smo te poznali, sodelavci, prijatelji, znanci in tudi tvoji najbližji, si je lahko predstavljal, da bo tvoja življenjska pot tako kratka. Rodil si se pred dobrimi 24. leti očetu Ivanu in materi Milici kot tretji otrok. Življenjska pot ti ni bila lahka. Kaj kmalu te je doletela huda prometna nesreča, ki ti je pustila trajno telesno okvaro. Zaradi nje si tudi moral menjati dotedanjo službo na žagi na Otiškem vrhu in se zaposliti v našem obratu. Dela, ki smo ti ga nalagali, zmeraj nisi mogel opraviti tako, kot bi sam želel, saj ti je to nenehno preprečevala tvoja telesna okvara. A trdil si se vedno, bil si vedno vsakomur na razpolago. Kjerkoli je bilo potrebno pomagati ali komurkoli nuditi pomoč, si bil zmeraj pripravljen. Usoda je hotela drugače. Prehitro je tvoje že tako šibko zdravje načela bolezen, kruta in zahrbtna, da tvoje telo ni vzdržalo. Nenadoma odhajaš, tako mlad. Končana je tvoja življenjska pot, ki ti ni nudila kdove kakšne dobrote. Bila je trda, kruta in neizprosna do tebe, Milan. Vsem nam stopijo solze v oči, ko to premišljujemo nemi in tihi, pred tvojim odprtim grobom. Ni te več. Ne bo

te, da bi pomagal sodelavcu pri težkem opravilu, ki mu sam ni bil kos. Ne bo te, da bi nanosil sveže zemlje v cvetlične lončke na oknih naših pisarn, ne bo več brnel po hodnikih in delovnih prostorih tvoj čistilni stroj, s katerim si tako rad upravljaval. Že res, da bodo ta opravila opravljal drugi, a nikoli več ti. Zakaj je usoda tako neizprosna in kruta? Prezgodaj odhajaš, za teboj obstaja praznina. Končano je življenje, kratko, pa vendar bogato.

Na ustih nam zamirajo besede. Tvoji sodelavci, prijatelji po srcu in delu, se z neizmerno bolečino poslavljamo od tebe. Težko je slovo, spomin na tvoj lik je živ. Dolgo ne bo zbledel, ostal bo med nami. Domača slovenska zemlja, v katero smo te položili, naj ti bo tih, miren in varen dom, kjer ni vsakdanjih skrbi in težav. Tu si našel počitek, katerega zaradi tvoje narave večkrat nisi imel.

Zapustil si nas v zelenju, čeprav tudi to z zimo odhaja. Bolečino delimo s tvojimi svojci. Naj ti bo lahka domača zemlja. Počivaj v miru. Slava tvojemu spominu.

Ivan Krener

IVANI DOLER V SLOVO

V poznih jesenskih dneh, ko se vsa narava spravlja k počitku, se je kakor blisk daleč v pobočju treh dolin raznesla žalostna novica, da se je dne 20. 10. 1981 pretrgala življenjska nit Posratovi mami pri Danijelu nad Trbošnjami.

Njena življenjska pot se je začela 21. 5. 1914 na Jerneju nad Muto, le dva meseca pred prvo svetovno vojno. Mati Antonija se

je z njo sama prebijala skozi vsa vojna leta. Nekaj let po vojni si je mati ustvarila družino in mala Ančka je dobila očima, ki pa je zanj dobro skrbel, kakor so pač mogli v tistih časih najemniki, ki so vandrali po tujih »kvartirjih« skrbeti za svoje otroke.

Ančka je morala že mlada prijeti za vsako kmečko delo, bodisi doma ali pa na dninah, kamor je hodila s starši. Kmečko delo jo je tako zasvojilo, da je v mislih vedno hrepenela, da bi kdaj obdelovala svoj košček zemlje. Ta želja se ji je z devetnajstimi leti tudi izpolnila, ko je bila s starši na Pernicah pri Pavliču, kjer jo je zasnužil fant z obsežne in sončne Posratove kmetije. Tu je gospodinila polnih osemindeset let, le še slabi dve leti je manjkalo in možu bi lahko izrekla svoj zlati »da«.

Tudi vihra druge svetovne vojne Posratovi družini ni prizanesla. Zaradi sodelovanja z NOB so ji okupatorji leta 1943 odgnali skoraj vso živino in moža Dolfeta, ki so ga vlačili po zaporih in taboriščih polna tri leta. Ančka pa se je doma prebijala s štirimi majhnimi otroki ter ostarelimi starši, kateri Dolfetove vrnitve niso več dočakali. Od moža je nekaj časa še dobivala pisma,

potem pa je izginila vsaka sled za njim. A vse to je ni omajalo, še bolj je sodelovala za našo stvar.

V neizmerni sreči so ji zažarele oči, ko se je čez leto dni po končani vojni vrnil mož Dolfeta. Skupaj z odrasčajočimi otroki so se zagnali novim ciljem naproti. Trdo delo, ki ga je vedno z veseljem in ljubeznijo opravljala povsod, kjer je bilo treba, na polju, pri živini in v gospodinjstvu, ji je omajalo zdravje, a vendar je še opravljala dela, ki jih je zmogla skoraj do zadnjega diha.

Pokojna Ančka, kateri je sin poklonil ganljivo lepo pesem, ni bila mati samo svojim otrokom, ampak je bila tudi mati tistim, ki so bili v stiski, pa tudi vsakemu popotniku je prijazno ponudila kos rženega kruha in kozarec mošta.

Težko je bilo prezgodnje slovo od drage Posratove mame. Za njo niso žalovali samo svojci in znanci. Nebo se je pooblačilo, kakor bi ji hotelo povrniti vse tise kaplje, s katerimi je zalivala žejno rastlinje in cvetje.

Ohranili jo bomo v dobrem spominu. Možu, otrokom, znanec izrekam iskreno sožalje.

Znanec

**IVANA KAVNIK
(1893—1981)**

Meseca oktobra 1981 smo se tiho in mirno poslovili od dobre sosede, plemenite žene, matere in aktivne sodelavke v času narodnoosvobodilne vojne.

Kdo v Mislinjski dolini in njeni okolici ne bi poznal Trinklrove mame, ki je dolga leta gospodarila na kmetiji v sredi vasi Troblje. Bila je priljubljena, dobrosrčna in vedno razpoložena za pogovor z vsakim, ki se je oglasil v njihovi hiši.

V dolgi dobi življenja 88 let pa je bilo mnogo različnih prijetnih, srečnih in tudi grenkobnih, težkih doživetij.

Tudi to je morala Trinklrova mama preživeti. Vendar je znala vse to tako obrniti sebi v prid, da je prestala čase brezupnega življenja.

Poročila se je še zelo mlada leta 1913, ko je bila stara šele 20 let. Bila je dobra, skrbna gospodinja, ljubeča žena in mati. Toda njen srečen zakon ni trajal dolgo, ker je moral mož v I. svetovno vojno. Po dobrem letu se je vrnil, toda bolan z neozdravljivo boleznijo — jetiko. Leta 1927 je postala vdova. Sama je gospodarila in vzgajala otroke v duhu poštenja, ljubezni do domačije in domovine.

Leta 1934, se je vnovič poročila, da bi si s tem izboljšala življenje. Takrat pa je v državi zavlada gospodarska kriza. Bili so težki in umorni časi. A vkljub temu je bilo v Trinklrovi hiši vedno dovolj kruha ne samo za do-

mače, ampak tudi za popotne reveže, ki jih pa takrat ni bilo malo.

Načrti in zamisli so bili zopet prekržani. Ker je okupator leta 1941 zavzel našo domovino, je moral njen drugi mož na prisilno delo.

Ostala je zopet sama, takrat že z dorašlimi otroci. Prevzela jih je slutnja, da tujec ne bo prinesel nič dobrega. Teror in nasilje hoče uničiti slovenski narod.

Bila je zavedna slovenska mati in njena družina je takoj pristopila k osvobodilni fronti.

Sin Tone je bil že v začetku leta 1943 mobiliziran v nemško vojsko. Že ob prvem dopustu je šel v partizane in se boril v Zidaniškovi brigadi. Na Pohorju je bil težko ranjen ter po izdajstvu nekega kmeta ujet in odpeljan v mariborske zapore.

Isti dan, 12. marca 1944, je nemški gestapo na domu aretirali še drugega sina Franca ter ga prav tako odpeljal v mariborske zapore, pozneje pa v Kidričevo (Štartal).

Dva sina v istih zaporih nista vedela eden za drugega, dokler mami ni uspelo dobiti dovoljenja za obisk sina Toneta, ki je v tem času že bil premeščen v graško bolnico.

Po velikem prizadevanju njegove matere in protinacističnega zdravnika, je bil Tone dolgo časa na zdravljenju v bolnici, kjer so ga občasno lahko obiskovale mama in sestre.

Vse je že kazalo, da ga bodo izpustili, pa ga je vojaško sodišče obsodilo na smrt. Nacist Köhner domačin je izjavil, da cela njihova družina sodeluje s partizani.

Tako je Trinklrova mama, namesto sinovega srečanja prejela njegovo poslovilno pismo, da bo 4. decembra 1944 ob 12. uri ustreljen.

Kaj pomeni takšen dogodek, ve le mati, ko je s solznimi očmi in drhtečo roko čitala poslovilno pismo svojega sina, ki ni napravil nič drugega kot da je ljubil in branil domovino in svoj materinski jezik.

Ko so drugi že legali k počitku, je znova razgrnila s solzami premočeno pismo in ga brala, brala desetkrat, dvajsetkrat. V obraz so se ji rezale gube, lasje so ji silveli od žalosti in ob spoznanju, kako krivičen je ta svet. Molila je in zopet molila, da bi bili ljudje boljši. Sama je globoko v srcu nosila to bol, brez tamanja in ihtenja, in se še bolj poglobila v sodelovanje za uničenje teh krvnikov, kot jih je ona imenovala.

Bila je prva pobudnica za ustanovitev kmetijske zadruge v Pamečah. Delala je kot predstavnica AFŽ v združenem odboru.

Bila je tudi ena prvih organizatorjev gradnje vaškega vodovoda vasi Troblje. V njeni hiši so se dogovarjali tudi o elektrifikaciji kraja. Zbirali so se tudi člani rdečega križa in vseh drugih odborov. Bila je željna napredka in boljšega življenja ne le v domači hiši ampak tudi v krogu vaščanov in okolice.

Za vsa ta dela je prejela tudi odlikovanje maršala Tita in odlikovanje zasluge za narod.

Komaj so zacelile srčne rane po izgubi sina Toneta, že jo je zadela tragična nesreča, ko se je smrtno ponesrečil pri kmetijskih delih sin Franc.

Bolečine so zopet zarezale njeno materinsko srce, saj je v svojem življenju podarila kar devetim otrokom življenje, stala pa je že šestemu ob mrtvaškem odru.

Zato ni čudno, da so ji žalost bolečine, udarci, preizkušnje ter teža življenja zrahljale zdravje, telo se je upognilo in moči so upešale. Kljub vsemu je ob dobrih ljubečih hčerkah uživala jesen življenja. Imela je veselje in radost ob svojih dvanajstih vnukih in devetih pravnukih, ki jih je srčno in neomejno ljubila.

Draga Trinklrova mama!

Vemo, da so te besede preskromne za vašo dobroto in plemenito srce, toda človek, ki je bil vdan dobroti ne umrje. Spomin je tisti, ki živi in vedno znova oznanja življenje.

Naj ji bo lahko slovenska zemlja.
Marija Krevh

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene in mamice

MARIJANE ŽNIDARŠIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, darovali cvetje in tako množično pospremili našo drago na njeni zadnji poti.

Vsem še enkrat hvala!

Mož s sinovoma

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega moža Ivana Kolmana, zaposlenega pri žagi Mušenik, se iskreno zahvaljujem vsem za darovano cvetje, posebej še njegovim sodelavcem in osnovni organizaciji sindikata. Hvala govorniku za poslovilne besede na pogrebu in vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti. Zahvaljujem se tudi za vso ostalo pomoč, ki sem je bila deležna.

Žena Terezija in hčerka

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame Jožefe Kotnik, p. d. Jug iz Dobrih, se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOK Gozdarstva Ravne za izkazano pozornost. Prav tako tudi naša iskrena zahvala tehničnemu sektorju za gozdarstvo LESNE in TOZD Transport in servisi ter vsem, ki so pospremili našo mamo na zadnjo pot.

Sinova Ludvík in Milan

Martin Potočnik

»Če je kdaj izmed naših gozdarjev naredil za domače in tudi za splošno gozdarstvo v takratnih letih kaj dobrega in naprednega, je bil eden tistih zagotovo Martin.«

V Jelovcu pri Makolah pod Bočem zagleda 20. oktobra 1911 svet. Na borni haloški »krči« dobijo tri sestre brata. Grenka idila revnih: mati in bolehní oče, štirje otroci, pomanjkanje v prvi svetovni vojni in pozneje leta svetovne krize. Zaman postavlja učitelj za vzgled pridnega učenca Tinčka — ne godi se dobro niti učitelju. Prehitro minejo leta osnovne šole, dneve so težavne pa še ni jih. Mimo njihove hiše hodi oglar v oddaljeno grapo kuhat oglje. Grede vedno vstopi. Njegov sin hodi z njim, povabita ga s seboj. Pomaga njima, zadiši mu les, smola in duh po dimu. Naskrivaj zloži svojo kopo v domačem gozdu. Po nekaj dnevih kuhanja izda njegovo skrivno početje dim. Oče hiti gasit gozd. Namesto gozdnega požara najde skrbno izdelano kopo. Hudo uro za Martina ublaži mati in oče popusti. Čez dva dni »šterajo« čisto pravo oglje.

Nekaj ga žene drugam. Drugam, nekam, nekam drugam. Kam? Kaj prida trgovcu ni treba iskati vajencev po oglasih. Bivši učitelj mu prinese časopis na dom. Sprijazni se s petimi leti brezplačnega dela, da bi se le izučil in bil potem nekaj. Čez tri mesece se pelje drugikrat v življenju z vlakom. Prvikrat, ko se odloči od doma in zdaj, ko prihaja nazaj iz Šmartnega pri Litlji. Skromen, vzdržljiv fant, vajen vsega hudega, ne vzdrži pri takšnem kapitalističnem stiskanju.

Gre v dvoletno sadjarsko vinarsko šolo v Mariboru. Na ravni meščanske šole ga uči znameniti slovenski sadjar prof. Priol. Konča jo z odliko v najbolj kriznem obdobju leta 1929. Kam zdaj?

V Mariboru snujejo enoletno gozdarško šolo. Takrat ga gozd pritegne. Veličastnejši je kot sadovnjak, lepši, zanimivejši. Petindvajset jih je. Uči jih inž. Sotošek, inž. Zirenfeld, inž. Vodopivec. Sloveščine in srbohrvaščine jih uči dr. Franc Sušnik. Šola je hitro pri kraju. Služenje vojaškega roka ga reši ponovnega kam? Ko sleče vojaško suknjo ustanovijo v Mariboru dvoletno gozdarško šolo. Vodi jo inž. Sotošek, človek naprednih in revolucionarnih idej. Ker ima že enoletno šolo za seboj, ga vzame naravnost v drugi letnik. Preizkusijo ga vsi profesorji kaj zmore, občutek dobi, da ga vprašujejo več kot druge. Ne popusti in ne odneha. Maturo konča z odlično oceno, postane višji gozdarski teh-

nik. Takrat se je slovensko gozdarstvo prebujalo, za mlade slovenske gozdarje pa ni bilo kruha.

Več si je nabral znanja, večji je bil za njega svet, bolj se mu je zapiral. Kam? Nazaj domov. Kakor v zakleti pravljici: kolikokrat je odšel za svojim ciljem v svet, tolikokrat se je vrnil. Pa ne zaradi magične moči doma, zaradi razmer, ki so bile takrat.

V letu 1933 se mu ponudi priložnost zaposlitve na velikem državnem posestvu, ki je imelo 45.000 ha gozdov. Imenuje se Državno dobro Belje. Ob delti Donava—Drava dobi revir Veliki bazar.

Čez čas se vrne v Mursko Soboto k dekletu in jo ženo odpelje v daljnje Belje. Ustvarita si družino, želja po vrnitvi v Slovenijo ju vedno bolj preizkuša. Po treh letih jih priložnost vrne v Mursko Soboto. Na banovini dobi mesto uradniškega pripravnika. Je prvi gozdar, ki ga takrat sprejmejo v Sloveniji v državno službo. Po treh letih položi gozdarski administrativni strokovni izpit. Z banovinskim dekretom ga leta 1938 premestijo za sreskega gozdarja v Dravograd. Okrog sebe okuša zmajevsko prebujanje nemškutarstva, ki voha bližnji Hitlerjev prihod. Ob jugoslovansko-avstrijski meji rešuje zadolžene kmetije pred grabeljivo roko nemško pobarvanih mogotcev. Kadar je potreba, se »pregreši« tudi zoper strogo strokovnost, da le kmet lahko odplača dolgove in da ostane posestvo slovensko. Odide za gozdarja k srednjeevropskim rudnikom svinca v Mežici. Naseli se v Podpeci. Pojavijo se partizani, vedno više sili na Peco. Dajejo mu zadolžitve, takšne, da mora dol v Mežico.

Po svobodi zopet dekreti, tokrat od ministrstva za gozdarstvo. Dve leti je upravitelj gozdne uprave v Rogatcu. Leta 1948 osnujejo gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec. Dobi dekret za pomočnika direktorja in zapusti Rogatec. Nastane Informburo, naloge gozdarstva strahovito naraščajo, planske zadolžitve so tako resne, da se le redki izogne zagovorom. Tudi mimo Martina ne gredo taki zagovori. Svobodna domovina raste in se obnavlja, časi se umirjajo. Šele takrat pride Martin do svojega cilja: strokovnega dela pri gojenju in varstvu gozdov. Pa še kako je takrat to delo potrebno; kadri šibki, gozdovi po gojitveni plati zanemarjeni. Prisluhne sodobni smeri gospodarjenja z gozdovi na načelu nege, izpopolnjuje se s študijem strokovne literature, navduši sebe in druge okrog sebe. Uvede sajenje s sadiščno lopato in s tem močno dvigne učinek dela pri pogozdovanju. Gojitveno načrtovanje vpleta v gozdarsko življenje, za Gozdarski vestnik piše strokovne članke, razveseli se nad vidnimi uspehi, ne štedi s pohvalo pridnim sodelavcem, varuje in vzgaja gozd ter mlajše sodelavce okrog sebe.

Zagnano dela pri strokovnem društvu inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije, tako v matičnem kot v republiškem, dela pri občinskih forumih in organih krajevnih skupnosti. Leta 1962 dobi medaljo za zasluge za narod in leta 1965 častni orden dela s srebrnim vencem.

Zdaj stopa čez sedemdeseti prag. Veder in zdrav izgleda in ko se sreča s njim, pomisliš, da mu hoče kdo teh sedemdeset let vsiliti. Z nasmehom pove, da mu sploh ni žal, ker jih ima že toliko.

Martin, še mnogo zdravih in zadovoljnih let Ti želijo hvaležni kolegi gozdarji!

Andrej Šertel

V LETU 1981 STA SE POSLOVILA IZ TOK GOZDARSTVA RAVNE

Veber Rudi

Veber Rudi, roj. 1926. leta, je prišel iz slovenjegraškega obrata. Zaposlil se je kot cestar in opravljal ta dela vse do upokojitve 15. 4. 1981. Tudi on je moral zaradi bolezni odložiti motorno žago in prijeti za lažje delo. Ni se vrnil več nazaj, ostal je na Koroškem. Tu na Breznici pri Prevaljah si je postavil nov lep dom. Ni mu bilo lahko, saj je bil zaposlen samo on. Žena je gospodinjila in s pridnostjo pridelala doma marsikaj. Potrebne pa so seveda bile tudi pridne roke. Preselil se je iz vlažne in tesne hišice, ki je bila vse prej, kot primerna za bivanje.

Bil je borec NOV, vendar se ni nikdar skliceval nato, da je tudi on dal svoj delež za našo domovino. Le iz delovne knjige smo to lahko razbrali.

Zelimo mu, da bi še dolgo let zdrav in srečen živel v novem domu.

V. Gerl

Šumnik Rudolf

Rudolf Šumnik, roj. 1923. leta, je bil invalidsko upokojen 25. 8. 1981. V našo delovno organizacijo je prišel iz krajevnih skupnosti Prevalje. Opravljal je cestarska dela vestno in pridno. Cesta, kjer je delal Šumnik je bila vedno lepo vzdrževana. Navajen je bil trdega dela, saj je poleg rednega dela še veliko delal doma na Suhem vrhu pd. pri Glabljarju, kjer ima malo kmetijo. Tudi njemu je trdo delo začelo spodkopavati zdravje. Le stežka je zadnja leta delal. Tako rad bi bil še ostal na delovnem mestu. Še rad pogleda po cestah, po katerih je opravljal svoja dela. Kolektiv mu želi še veliko zdravja in da bi na njegovem domu nikoli ne zmanjkalo sonca.

V. Gerl